

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Deltaprogramma Maas

1. Aanleiding.

Deltaprogramma: hoogwaterveiligheid op de lange termijn (2100).

In 2010 is op rijksniveau het nationale Deltaprogramma gestart om de (hoog)waterveiligheid en zoetwatervoorziening op de lange termijn veilig te stellen. Onderdeel hiervan is het deelprogramma Rivieren, gesplitst in de Rijn en de Maas. In de periode tot 2014 worden Deltabeslissingen en een uitvoeringsprogramma voorbereid onder regie van de Deltacommissaris. De besluitvorming hierover vindt plaats in de Tweede Kamer.

Het deltaprogramma rivieren is om twee redenen nodig:

- De verwachte stijging van de maatgevende hoogwaterstanden als gevolg van de klimaatverandering.
- De opgave om een mogelijk hoger beschermingsniveau voor de dijkringen te onderzoeken.

Voor de Maas is een Stuurgroep Delta Maas ingesteld. Deze Stuurgroep bestaat uit de Provincies Brabant en Limburg, de beide waterschappen, Rijkswaterstaat en een vertegenwoordiging van de Maasgemeenten. Voor Limburg zijn dit de gemeenten Venlo en Roermond. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de Deltacommissaris hebben de Stuurgroep Delta Maas gevraagd om in 2014 het rijk te adviseren over:

- aanscherping, waar nodig, van de veiligheidsnormen voor de hoogwaterbescherming,
- het maatregelenpakket dat nodig is voor de (toekomstige) hoogwaterbescherming, rekening houdend met substantieel hogere afvoeren door klimaatveranderingen.

Regioproces Deltaprogramma Limburgse Maasvallei en bestuurlijke consultatieronde.

De input voor het bovengenoemde advies van de Stuurgroep Delta Maas is vormgegeven via een breed regioproces, in onze regio geleid door de Provincie Limburg. In dit regioproces zijn bestuurders en ambtenaren van de betreffende Maasgemeenten vertegenwoordigd.

De insteek van het regioproces is het ontwikkelen van een zogenaamde voorkeursstrategie voor de Limburgse Maasvallei met een zo groot mogelijk draagvlak. Via een Breed Bestuurlijk Overleg zijn de coördinerende wethouders van de gemeenten (Venlo, Roermond en Maastricht), de gedeputeerde van de provincie Limburg en de Waterschapsvoorzitters betrokken in dit proces.

In een ambtelijk werkproces met de deelnemende partijen zijn van april tot en met november 2013 feiten en inzichten verzameld. Op basis daarvan zijn er analyses uitgevoerd om de opdracht verder uit te werken. De belangrijkste conclusies zijn samengebracht in een concept bestuursnotitie die als bijlage is bijgevoegd. Hierover heeft er een bestuurlijke consultatieronde plaatsgevonden. Als

onderligger hiervoor is het onderzoeksrapport 'voorkeursstrategie Maasvallei' met bijlagen beschikbaar.

Het uitgangspunt van de rapportages is "Ruimte waar het kan, dijken waar het moet". Ruimte is het eerste vertrekpunt omdat het ruimte biedt voor de rivier en ruimte biedt voor de regionaal economische en landschappelijke ontwikkeling. Dijken zullen echter altijd nodig blijven, want rivierversuiming is nu eenmaal niet altijd mogelijk, haalbaar of betaalbaar.

2. Relatie met bestaand beleid.

In de Structuurvisie van Maastricht is er veel aandacht besteed aan het onderdeel water en de brede klimaatopgave. In het kader van de structuurvisie zijn mogelijke oplossingsrichtingen zowel ruimtelijk als hydraulisch onderzocht. Deze onderzochte oplossingsrichtingen zijn ingebracht tijdens het regioproces en maken integraal deel uit van het voorliggende voorstel. In de structuurvisie zijn met name de plekken opgenomen waar er ruimte voor de rivier moet worden gerealiseerd, bijvoorbeeld ten noorden van het Griendpark.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Maastricht werkt continue aan een toekomstbestendige Maas, in het kader van de hoogwaterbescherming wordt momenteel gewerkt aan de kades binnen Maastricht. Deze kades moeten Maastricht beschermen tegen een overstromingskans van één maal in de 250 jaar.

In het kader van het Deltaprogramma is er voor de provincie Limburg en voor Maastricht gewerkt met een zogenaamde analysenorm. Hierbij wordt er voor Maastricht oost uitgegaan van een beschermingsniveau tegen een overstroming van één maal in de 4000 jaar, in Maastricht-west wordt een norm gehanteerd die uitgaat van een overstromingsrisico van een maal in de 1250 jaar. Deze norm is overigens nog niet vastgesteld maar wordt gebruikt als een werknorm, het advies aan de Stuurgroep Delta Maas is om deze norm voor Maastricht te hanteren.

Het verschil in beschermingsniveau wordt met name ingegeven door de grotere economische belangen van het overstroombaar gebied in Maastricht-oost, het gaat dan met name over het gebied waarin het ziekenhuis en de Universiteit zijn gesitueerd.

Om deze beschermingsniveaus te behalen of om het debiet van de Maas te verhogen is een aantal maatregelen voorgesteld, deze hebben echter nog geen definitieve status.

- Aanleg kades ter hoogte van Maastricht zuid.
- Retentie ENCI groeve bij extreem hoogwater.
- Zomerbedverdieping ter hoogte van de kern Maastricht.
- Zomerbedverbreding ter hoogte van de Noorderbrug.
- Afleiding via het Albertkanaal.
- Afleiding via het Julianakanaal.
- Aanleg nevengeul ten zuiden van Maastricht.

Deze maatregelen moeten nog verder worden onderzocht op haalbaarheid en betaalbaarheid maar zullen wel als voorgestelde maatregelen worden geadviseerd aan de stuurgroep Delta Maas. Naar aanleiding daarvan zijn er nog 2 opmerkingen:

1. Ten aanzien van de retentie in de ENCI groeve zijn vanuit de gemeente Maastricht bedenkingen en willen we een kanttekening plaatsen. Deze optie past niet binnen de beoogde nieuwe invulling van de groeve in het kader van het "plan van transformatie". Dit

plan is opgesteld in samenwerking met de Provincie Limburg. In het plan van transformatie is niet voorzien in de functie “waterretentie”. Een nader onderzoek op effecten voor deze voorgestelde maatregel is gewenst.

2. De meest voor de hand liggende oplossing en een van de meest effectieve maatregelen lijkt een zomerbedverdieping te zijn. **Rijkswaterstaat Het Rijk (als beheerder van de Maas)** ziet deze variant, als oplossingsrichting vanuit beheersmatige overwegingen, echter niet zitten. Daarnaast is deze oplossing technisch gezien gecompliceerd. Indien deze oplossing niet haalbaar/betaalbaar is, wordt het voor Maastricht een moeilijke opgave om het gewenste beschermingsniveau te realiseren. Een terugvaloptie is de aanleg van kades/dijken. Ten zuiden van het centrum zijn daarvoor wel mogelijkheden, in het centrum waar het probleem het grootste is, is dit een minder gewenste optie vanuit esthetica en het zicht op de Maas. Een verdiepingsonderzoek is daarom op dit onderdeel gewenst.

Algemeen geldt dat voor alle maatregelen die opgenomen zijn in de voorkeurstrategie in een vervolg nadere uitwerking behoeven ten aanzien van haalbaarheid, vormgeving, inpassing, effecten op de omgeving en de consequenties voor het beheer en onderhoud. Wij gaan er van uit dat deze uitwerking op regionaal niveau in samenwerking met de gemeente Maastricht wordt uitgevoerd.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

Het klimaat is aan verandering onderhevig. Het uitgevoerde onderzoek is ingegeven door veranderende klimaatscenario's. Het project Grensmaas heeft al in belangrijke mate bijgedragen aan de verlaging van de waterstanden bij Itteren en Borgharen. Ook bij een mogelijke uitvoering van de werken in het kader van het Deltaprogramma, wordt zoveel als mogelijk gezocht naar meekoppelkansen.

5. Personeel & Organisatie.

Niet van toepassing.

6. Informatie en automatisering.

Niet van toepassing.

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Niet van toepassing.

8. Beheersparagraaf IBOR.

Dit aspect is nu nog niet aan de orde, het is nog niet duidelijk welke oplossingsrichtingen en/of maatregelen worden gekozen en of de tweede kamer instemt met de voorgestelde maatregelen. In de uitwerking van de maatregelen zal dit aspect nadrukkelijk worden meegenomen.

9. Financiën

Dit betreft voornamelijk een onderzoek, het is nu nog onduidelijk of deze plannen gestalte krijgen. De inspanning is er momenteel op gericht om voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen rijksmiddelen te genereren. Besluitvorming hierover vindt plaats in de tweede kamer.

10. Voorstel.

- In te stemmen met de concept bestuursnotitie "Regioproces Deltaprogramma Limburgse Maasvallei".
- Alle voorgestelde maatregelen voor Maastricht nader te onderzoeken op haalbaarheid, vormgeving, inpassing, effecten op de omgeving en de consequenties voor het beheer en onderhoud.

11. Vervolg / Planning.

De planning van de bestuurlijke consultatie is dat de Colleges in week 6 een besluit nemen over hun reactie, en dat in week 7 de reacties verzameld worden door de coördinerende Maasgemeenten, voor het zuidelijk gedeelte van de Maas is dit Maastricht. Naast de bestuurlijke consultatie van de Colleges heeft er op 5 februari een Raadsinformatieavond plaatsgevonden voor de Raden van de Maasgemeenten in Zuid Limburg. Deze avond is georganiseerd door de coördinerende Maasgemeente Maastricht. In week 8 zullen de reacties verwerkt worden in een voorstel aan het Breed Bestuurlijk Overleg Maas.

De resultaten van de consultatie zullen door de stuurgroep Delta Maas meegenomen worden in het advies aan de Deltacommissaris. Nadat de Deltabeslissingen genomen zijn, worden ze in 2014 resp. 2015 opgenomen in het (ontwerp) van de opvolger van het Nationale Waterplan. Hierna zal uitwerking in het wettelijk instrumentarium plaatsvinden (uiterlijk 2017)